

This is a self-archived version of the original publication.

The self-archived version is a publisher's pdf of the original publication.

To cite this, use the original publication:

Anttonen, M. 2021. Kirjasto- ja tietopalvelut – melkein normaalia poikkeustilanteessa. Talk-verkkolehti, Puheenvuoroja / Comments 30.4.2021.

Link to the original publication: [URL](#)

All material supplied via Turku UAS self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

Kirjasto- ja tietopalvelut – melkein normaalia poikkeustilanteessa

Kirjoittajat

Marja Anttonen kirjastonjohtaja, Turun ammattikorkeakoulu

30.04.2021

Korona-aika rajoitti kampuskirjastojen palveluja ja siirsi kirjastopalvelut lähes kokonaan verkkoon. Pystyimme kuitenkin järjestämään opiskelijoille tärkeät palvelut. Elektronisten aineistojen ja verkkopalvelujen käyttö lisääntyi voimakkaasti. Kupittaaan kampuksen EduCity-kirjasto otettiin käyttöön syksyllä 2020.

Kirjaston uusi toimipiste, EduCity-kirjasto, avattiin syyskuussa Kupittaaan kampuksen [EduCity-rakennuksen](#) valmistuttua. Kirjasto sijaitsee 2. kerroksessa Aurinkokylpy-lukusalin yhteydessä. Painetut kirjat ja lainauspalvelut ovat kivenheiton päässä Lempparin toimipisteessä.

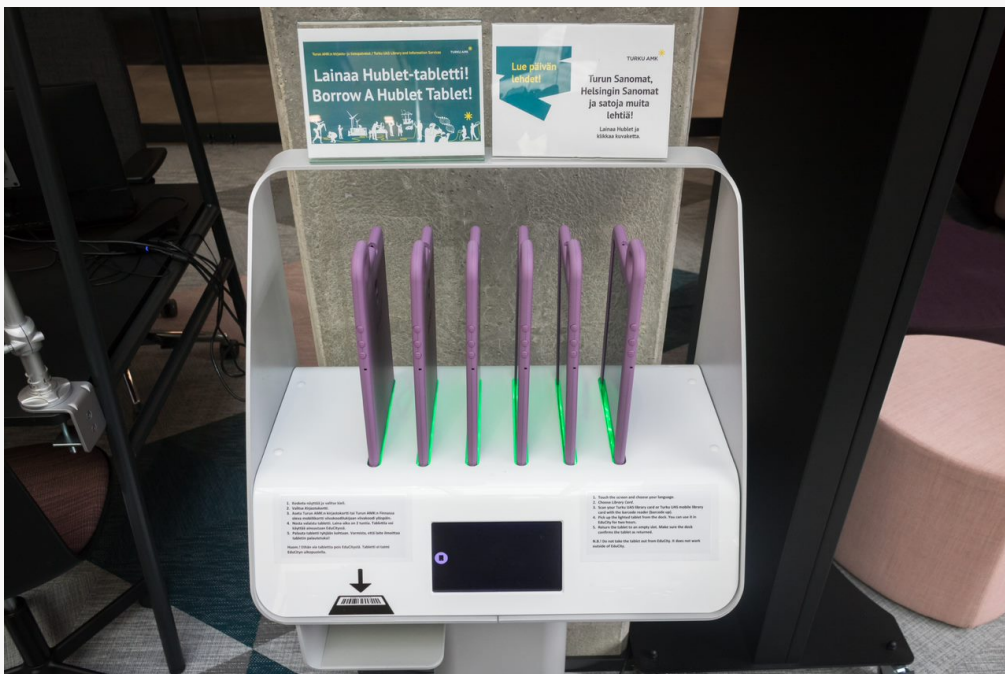

Työkahvila Aurinkokylpy EduCityn toisessa kerroksessa.

EduCity-kirjastossa e-palveluita ja e-kokoelmia tuodaan esiin erilaisin digitaalisin välinein. EduCity-kirjasto on kaikille avoin, kuten muutkin [Turun AMK:n kirjastot](#). Palveluja voivat käyttää muutkin kuin AMK:n opiskelijat ja henkilökunta.

EduCity-kirjastossa voit:

- tutustua palveluihin digitaalisen kosketusnäyttö-ilmoitustaulun avulla
- tehdä itsenäisesti tiedonhakuja tiedonhakukoneilla
- käyttää e-aineistoja
- lukea e-lehtiä hublet-laitteilla
- tutustua koulutusalojen painettuihin ammatillisiin ja tieteellisiin lehtiin
- osallistua e-aineistoesittelyihin
- tavata kirjaston informaattikon ja saada ohjausta tiedonhankinnassa.

Lainattavilla hubleteilla voi lukea e-lehtiä.

Opiskelijat kiittävät kirjastopalveluja

Koronapandemian aiheuttama poikkeustilanne sulki kampuskirjastot kokonaan kahdeksi kuukaudeksi 18.3. – 13.5.2020. Fyysinen asiointi ei ollut mahdollista, ja henkilökuntakin tarvitsi erikoisluvan kampuksella käyntiin. Kirjojen laina-aikoja jatkettiin automaattisesti sulkuajan yli, varaukset ja palautukset keskeytettiin, painettujen kirjojen ja sanomalehtien toimitukset katkaistiin ja kirjastojen väliset kuljetukset lopetettiin määräajaksi.

Toukokuun puolenvälin jälkeen kampuskirjastojen palveluja avattiin rajoitetusti. Kirjastoon saattoi tulla lainaamaan ja palauttamaan aineistoa omatoimisesti, mutta tiloihin ei voinut jäädä työskentelemään pitemmäksi ajaksi.

Asiakkaiden ja henkilökunnan turvallisuuteen kiinnitettiin huomiota. Kirjastoihin hankittiin suojaileksit ja käsidesiä, asiakastyöskentelypaikat poistettiin käytöstä, pintojen ja koneiden toistuvasta puhdistuksesta huolehdittiin ja henkilökunnan käyttöön varattiin kasvomaskeja. Käsienpesun tärkeyttä korostettiin erityisesti. Kirjastot olivat omatoimiperiaatteella avoinna lähes normaalisti lyhytaikaista käyntiä ja lainausta varten. Poikkeusaikana tämä olikin tärkeä palvelu opiskelijoille.

Opiskelijapalautteessa (Opiskelijabarometri 2021) tuotiin esille, että on hyvä, että kirjastopalvelut on pystytty pitämään normaalisti auki. Opiskelijapalautteessa huomioitiin hyvänä asiana myös kirjaston tarjoama pääsy tieteellisiin tietokantoihin.

E-aineistojen käyttö lisääntyi

Koronavuosi etäopiskeluineen näkyi verkkopalvelujen ja e-aineistojen käytön kasvuna. Ammatillisia ja tieteellisiä elektronisia lehtiä, sanakirjoja, hakuteoksia ja tietokantoja käytettiin ahkerasti.

Palveluja tarjottiin eri kanavien kautta:

- kirjaston servicedeskissä kirjasto(a)turkuamk.fi
- Teamsissa tiedonhankinnan ohjausta ajanvarauksella
- kirjasto-infot ja kirjastokierrokset verkon välityksellä
- [Turun AMK:n Finna](#) -hakupalvelussa, jonka kautta sai e-aineistot käyttöön
- [Tiedonhakijan oppaat](#), joiden avulla pääsi alkuun alakohtaisessa tiedonhaussa ja itsenäisessä tiedonhaussa.

Kirjaston pitemmän aikavälin tavoitteena on ollut, että e-aineistojen osuus hankintamäärärahoista kasvaa 80 prosenttiin. Koronavuonna digiloikka venyi tältä osin tavoitteeseen, ja vähän ylikin.

E-kirjojen kysyntä kasvoi voimakkaasti. Oppimisen ja tutkimuksen käyttöön hankittuja e-kirjoja ladattiin lähes 540 000 lukukertaa. E-kirjojen käyttö lisääntyi 54 prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna.

Suosituimpia e-kirjapalveluita olivat

- Ellibs
- Alma Talentin Bisneskirjasto ja Verkkokirjahylly sekä
- terveystieteen kirjoja sisältävä Oppiportti.

Monia e-kirjoja luettiin tuhansia kertoja vuodessa. Eniten käytettiin Lastenneurologia -kirjaa, jota luettiin yli 7 000 kertaa.

E-kirjat ja muutkin kirjaston hankkimat tietoaaineistot löytyvät kirjaston ylläpitämästä Finna-tiedonhakupalvelusta. Turun AMK:n Finnasta tehtiin 363 330 tiedonhakua. Tiedonhakujen määrä kasvoi edellisestä vuodesta yli 50 000 haulla.

E-aineistojen vuosi lukuina:

- Finna-hakupalvelun tiedonhakujen määrä 363 330 (2019: 311 801)
- Turun AMK:n opinnäytetöitä ladattiin Theseuksesta 1 380 655 lukukertaa (2019: 1 304 585)
- Kirjaston tuottamien Tiedonhakijan verkko-oppaiden käyttö lisääntyi lähes 40 %
- e-kirjojen käyttö lisääntyi 54 %.

Opinnäytetöitä ja julkaisuja ladattiin 1,38 miljoonaa kertaa

Theseus on kirjastojen ylläpitämä palvelu, joka sisältää opinnäytetöitä ja julkaisuja verkossa. Theseuksessa voit tutustua ammattikorkeakouluista valmistuneiden opinnäytetöihin tai ammattikorkeakoulujen julkaisutoimintaan ja hyödyntää tietoa työelämässä tai tutkimus- ja kehittämistyössä.

Theseus-tietokantaan tallennettuja Turun AMK:n opinnäytetöitä ja julkaisuja ladattiin 1,38 miljoonaa kertaa. Lisäystä edelliseen vuoteen oli 76 000 lukukertaa.

Luetuimpien TOP 10 opinnäytetöiden joukossa olivat muun muassa:

- **Cultural diversity in hospitality management: how to improve cultural diversity workforce**, Korjala, Veera (20 000 lukukertaa)
- **Impacts of social media on consumer behavior: decision making process**, Lee, Ethel (11 000 lukukertaa)
- **Hengityksen arviointi ja hoito**, Maanpää, Noora; Sipolainen, Jenna (6 000 lukukertaa).

Theseus-tietokanta päivittyy jatkuvasti uusilla julkaisuilla. Vuonna 2020 Theseukseen tallennettiin 1 389 Turun AMK:n opinnäytetöitä. Niissä käsitellään hyvinkin ajankohtaisia aiheita.

Näkykö korona-aika jo opinnäytetöissä? Kyllä, hakusanalla 'covid-19' löytyi yli 200 Turun AMK:ssa tehtyä opinnäytetöitä.

Esimerkkejä opinnäytetöistä, joissa on käsitelty koronaa:

Koronan kourissa: miten asiakaspalvelukeskuksessa työskennellään 2030?

Ruutti, Tiia (2020), liiketoiminnan kehittämisen ylempi AMK -koulutus, Turun ammattikorkeakoulu

Covid-19 ja sen ehkäisy risteilyaluksilla

Eliassi, Iman; Somermäki, Marika; Uusitalo, Ira (2020), sairaanhoitaja (AMK) -koulutus, Turun AMK

Koronapandemian vaikutus työnantajakuvaan Turun Osuuskaupan matkailu- ja ravitsemisalalla

Kuusela, Mira (2020), liiketoiminnan kehittämisen ylempi AMK -koulutus, Turun AMK

Kirjasto on tallentanut Turun AMK:n opinnäytetöitä Theseukseen vuodesta 2008 lähtien.

Kurkistus back-officeen

Kirjastossa tehtiin töitä lähes kokonaan etänä. Muutamaa poikkeusta lukuunottamatta kaikki kokoukset, palaverit ja tapaamiset olivat verkkokokouksia Zoomissa, Teamsissa tai Skypessä. Jotkut tehtävät, kuten uusien painettujen aineistojen vastaanotto ja sisällönkuvailu sekä kirjojen palautus, varausten nouto ja hyllyttäminen vaativat paikalla oloa.

Kevään akuutissa sulkutilanteessa saatiin runsaasti ohjeita eri tahoilta ja pystytettiin korona-aikainen toimintamalli. Oli tarpeen pitää viikoittaiset zoom-palaverit koko henkilökunnalle. Tapasimme työtovereita etänä kotitoimistoissa, virtuaalimaisemissa tai virtuaalikalveilla.

Mutta ei etäkahvikaan maistu ihan samalta kuin työpaikan kahvihuoneessa omaan kuppiin kaadettu kahvi.

Turun ammattikorkeakoulun kirjastosta löydät tietoa opiskeluun, opetukseen, tutkimukseen ja ammatilliseen kehittymiseen. Saat myös ohjausta tiedonhakuun ja tietoaaineistojen käyttöön. Kirjasto tarjoaa palveluja verkossa ja kolmessa kampuskirjastossa – Kupittaaan kampuskirjastossa, Taidekirjasto Sigynissä Linnankadulla ja Salon kampuskirjastossa.

Artikkeli on osa Turun ammattikorkeakoulun vuoden 2020 vuosikertomusta.

Lue myös nämä vuosikertomusartikkelit:

[Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintamme vuonna 2020](#)

[Tietotekniset ratkaisut etätöiden mahdollistajina pandemian keskellä](#)

[Katso koko vuosikertomus](#)